

Suomen Vaunuhistoriallinen Seura
Vagnshistoriska Sällskapet i Finland

Oitbackan Kartanon perinneajot 28.8.2016

Vaunuhistoriallisen seuran järjestämiin Suomen toisiin perinneajoihin osallistui tänä vuonna huikeat 13 toinen toistaan upeampaa valjakkoa. Määrä oli ilahduttava viime vuoden seitsemään valjakkoon verrattuna ja tapahtuma noteraattiin mm. Hevosurheilulehdessä ja MTV3 sportissa.

Innostuneiden ja upeisiin asuihin pukeutuneiden osallistujien lisäksi paikalle kerääntyi yleisöä useita satoja. Ja kun päivälle vielä sattui eräs loppukesän upeimmista auringonpaisteista voi hyvin todeta että tapahtuma oli enemmän kuin onnistunut. Myös kartanon kaunis miljöö ajoradan varrella sai paljon kiitosta sekä osallistujilta että yleisöltä.

Tänä vuonna kartanon noin kilometrin pituinen ajorata kierrettiin kolme kertaa, ja tapahtuman tuomarina toimi legendaarinen Reijo Kuhakoski. Häkan Wahlman Kirkkonummelta juonsi ja kuulutti tapahtuman jo tutuksi tulleella ammattitaidollaan. Lisäyksenä viime vuoteen ohjelmaan lisättiin peruutuskoe, mikä osoittautuikin erittäin

mielenkiintoiseksi ja jopa haastavaksi varsinkin hevoshallinnan kannalta. Juuri hevoshallinta ja turvallisuus ovatkin olleet perinneajojen eräistä tärkeimmistä arvioitavista kriteereistä, toki asusteita, vaunuja, valjastusta ja yleistä olemusta unohtamatta.

Ajot aloitti reipas Teemu Suihkonen (8v), alias Eemeli, Kirkkonummelta, joka viime vuonna suoritti maastotaitokisan moniottelun (ratsastus ja ajokoe) myös Oitbackassa ajamallaan omalla hevosella Kankalon Taavi. Teemu on ollut nuorin moniottelukisaaja lajin lyhyessä historiassa ja matkustajina ajoissa toimivat pieni hevostyttö Sanni Manninen, alias lida, ja äiti Nina Suihkonen. Kankalon Taavi on kuusivuotias suomenpienhevon jolla on

paljon kokemusta valjakkoajoista ja yleisötapahtumista. ”Eemelin” ajopelinä toimi Tidaholmin 12 vuotta vanha juhlayaunu.

Toisena ajoihin osallistui viime vuoden voittaja, siuntiolainen Maija Räihä, 11-vuotiaalla friisiläisruunalla Quentin R:llä. Maijan mukaan Quentin on sielultaan vaunuhevonen joka rauhallisen luonteensa vuoksi soveltuu myös vaellusratsastukseen ja kouluratsastuksen kiemuroihin. Maijan groomina toimi Jaana Lindfors ja vaununa upea Piano Box Buggy USA. Vaunun tarkkaa ikää ei tiedetä mutta tyyppi ajoittuu vuosille 1850-1920. Suomeen se on tuotu 1990-luvulla, restauroitu Tanskassa, ja ollut Maijan omistuksessa viime vuodesta lähtien.

Kolmantena matkaan lähti viime vuonna upeassa hatussa edustanut Carin Knape Pohjasta. Myös tänä vuonna Carin oli nähnyt vaivaa ajojen varmasti upeampaan asukokonaisuuteen ja matkustajina toimineet Max Knape ja Minea Silen olivat niinikään sommistautuneet ajanmukaisiin asuihin. Tyylikästä valjakkoa veti myös tänä vuonna Suomenhevonen Trichos, 11 vuotta, joka toimii lähinnä harrastehevosena. Vaunu oli Pietarissa vuonna 1915 valmistettu ”Char-à-banc” jonka Carin on itse kunnostanut seuran järjestämällä kunnostuskursseilla.

Neljäntenä yleisö sai nauttia todellisesta vaunuhelmestä kun länsiusmaalainen Wim van der Koij osallistui Ludwig Nobelin vuonna 1903 valmistetulla Nobelin vaunulla. Tämä historiallinen vaunuklassikko tuli Wimille Oulun kautta vuonna 2015 ja on välillä ollut erittäin huonossa kunnossa. Matkustajina tässä tyylikkäässä valjakossa toimi kauniiseen historialliseen asuun sonnistaunut Tuula, sylissään kyydistä nauttiva pieni koira. Valjakkoa veti 23-vuotias ori Felix joka niinikään on suomenhevonen.

Viidentenä ajoihin osallistuivat ravimaailmasta tutut Minna ja Ari Moilanen. Tyylikästä parisuntaa, jonka avustajana toimi tytär Pia, veti 8-vuotias ruuna Bablo, jota kavereiden kesken kutsutaan Paavoksi. Paavo on väriltään ravihevosille harvi-

nainen ruunikonpöistärikkö ja juossut urallaan jopa 48 starttia. Vaununa toimi 1900-luvun alussa valmistettu virolainen Duc.

Ajojen yleisöäänestyksen voit-tajiksi, ja varmasti autenttimai-simman kokonaisuuden edustajiksi ylsivät viidentenä startanneet Laihajärven isännät. Näistä isän-nistä koostuvat Matti Purho, alias Koson Matti, Markku Mässeli, alias Juskan Oskari ja Pekka Pakarinen alias Amerikan Lauri olivat sijoittaneet valjakkonsa vuoden 1944 syyskuun evakkomatkaan. Heidän kuvauksen mukaan:

”Sodan loppuvaiheessa Karjalan Kannaksen länsiosat olivat vielä suomalaisten hallussa. Evakuointi-käsky oli kuitenkin annettu jo

kesäkuussa, joten Laihajärveltäkin oli perheet ja karja sekä maatalous-työvälineet saatu siirrettyä Suomen sisäosiin. Syksyllä Säkkijärven Laihajärveltä käytiin vielä kor-jaamassa viljat talteen, ja samalla tuotiin pois vielä aiemmista kuor-mista poisjätettyjä tavaroita. Tällä matkalla miehet nyt ovat, muka-naan mm. Juskan Oskarin radio ja Amerikan Laurin jäätelökone”.

Isäntien hevosena toimi suomen-hevonen Vejariski joka on Matin omistama 14-vuotias työ- ja harrastehevonen Vejariski, ja ajopelinä 1920-luvulla Antti Mikonpoika Koson valmistavat työ- eli pakkakärriit. Kärreillä on tiettävästi ajettu ainakin kaksi evakkomatkaa (kesä- ja elokuussa 1944) ja tämäntyyppisiä käytettiin

Kannaksella yleisesti kaikkeen maatalousajoon. Valjaina käytettiin pääasiassa luokkivaljastusta.

Niin sanottujen pienten hevosten valjakkoajoa edustivat Anna Vilkkö shetlanninponillaan Namu, Viola Kantola Mixulla (miniatyyrihevosori), Anna-Leena Uotila Midillä (miniatyyrihevostamma) ja Heidi Kallioniemi 16-vuotiaalla shetlanninponilla Delfillä. Vaikka nämä pienemmät nelijalkaiset osallistujat eivät koollaan pystyneetkään kilpai-lemaan isompia hevosia vastaan, niin luonteesta ja vauhdista eivät nämä valjakot jättäneet mitään tinkimättä- varsinkaan Delfi, jolla maa kuulem-ma kovin poltteele pienten kavioi-densa (kokoa 7x0) alla. Tämän sai ajoissakin todeta tuomarin lisäksi sankka yleisöjoukko.

Ajojen lähimmät osallistujat tulivat viereisestä Rauhalan kartanosta teemalla ”perhe sunnuntaiajelulla naapurikartanosta”. Kuljettajana toimi Uudenmaan Eskadroonan ratsumestari kersantti Jan Andersson groomina Anu Kulomaa. Matkustajina heillä oli Anderssonin perhe, eli Hanni, Vilma ja Axel Andersson. Hevosena toimi

Rauhalan tallin opetushevonen, 11-vuotias ruuna Hukkakaura, joka on koulu- este ja kenttäratsastuskilpailuiden lisäksi osallistunut maanpuolustustehtäviin Ratsumieskillan paraateissa. Hukkakaura toimii myös työajoissa, kuten peltötöissä (äästyksessä ja jyräyksessä) ja talvisin se vetää rekeä ja hiihtäjiä. Ajopelinä

Anderssonin valjakolla toimi droska vuodelta 1918.

Kahta viimeistä valjakkoa vetivät ajojen suurimmat ja uljaimmat hevoset. Näistä ensimmäisenä Markku Saaren omistama suomenhevonen Tytön Päämies, joka vossikka-työnsä lisäksi Tampereella, on tehnyt metsä-

töitä. Markun groomina toimi Anna Soro ja vaununa kuuden hengen vis-à-vis, jonka Markku on ostanut vuonna 2007.

Viimeisenä osallistujana matkaan lähti upea irlannincob Shea's Quinlan, eli Pavis, joka on kuski ja omistaja Matti Lahtisen ja groomin Kristiina Peltosen oma kasvatti. Tällä kymmenvuotiaalla cobilla Lahtinen ja Peltonen ovat harrastaneet historiallisia taistelulajeja ratsain, sienestäneet ja osallistuneet valjakkokisoihin. Vaunu oli 1930-luvulla valmistettu hollantilainen ajovaunu.

Lopuksi siteeraus ajoihin osallistuneen kuskin tunnelmista: ”Minua ilahdutti tapahtuman hieno tunnelma, joka koostui huolella ja ajatuksella valmistautuneista upeista valjakoista, innostuneesta yleisöstä, kauniista miljööstä ja tietenkin säänhaltioiden suomasta syyskesän auringosta. Oitbackan perinneajotapahtuma on todiste siitä, että meiltä löytyy ”helmiä” navetoiden vinteilä ja varastojen uumenista. Tarvitaan vain sopivat puitteet, innostunut porukka ja

kiehtova tarina, niin arvokkaat hevosajopelit saadaan taas arvoiseensa käyttöön ilahduttamaan omistajiaan ja yleisöä. Vanhat hevosajoneuvot ovat tärkeä osa kulttuuriperintöämme ja Suomen vaunuhistoriallisen seuran kantavana ajatuksena onkin vaalia ja ylläpitää tätä perintöä erilaisten yleisötapahtumien ja kurssien. Paras tapa vanhojen ajopelien säilyttämiseen on niiden aktiivinen käyttö.”

Tulokset:

1. Maija Räihä, Jaana Lindfors / Quentin R, **32,5 pst**
2. Laihajärven isännät, Matti Purho, Markku Mässeli, Pekka Pakarinen / Vejariski, **32 pst**
3. Anna Vilkkö, Anu Vilkkö / Namu, **31,5 pst**
4. Carin Knape, Max Knape, Minea Silén / Trichos, **31 pst**
4. Minna Moilanen, Ari Moilanen, Pia Moilanen / Pablo, **31 pst**
5. Matti Lahtinen, Kristiina Peltonen / Shea's Quinlan, **28 pst**
5. Teemu Suihkonen (8 v.), Nina Suihkonen, Sanna Manninen / Kankalon Taavi, **28 pst**
5. Anna-Leena Uotila, Ada Littman / Midi, **28 pst**

6. Jan Andersson perheineen / Hukkakaura, **27,5 pst**

6. Viola Kantola, Lilli Suominen / Mix, **27,5 pst**

6. Wim van der Kooij, Tuula + pieni koira / Felix, **27,5 pst**

6. Markku Saari, Anna Soro / Tytön päämies, **27,5 pst**

7. Heidi Kallioniemi, Lotta Kallioniemi / Delfi, **22 pst**

Yleisön suosikin äänestyksen

voitti: Laihajärven isännät, Matti Purho, Markku Mässeli, Pekka Pakarinen / Vejariski

Sponsorit:

Arctic milk
Country White, Oitbacka
Eqvist Oy
Hevosvaruste Laatu-Ansku
Ravintola Karrinpuomi
Kiesimestarit
Reijo Kuhakoski
MTK- Varsinais-Suomi
Pavo-rehut
Valjasleppä Pia Sandberg
Varmuusvarasto.fi

Teksti: Isabella Salenius ja osallistujien omat kuvaukset
Kuvat: Päivi ”Kinttu” Koipijärvi

